

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCCXLVII. ad annum MDXXVII.

Parisiis, 1644

Vita Et Decreta Sixti Papae IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15644

VITA ET DECRETA
SIXTI PAPÆ IV.

ANNO
CHRISTI
1471.

Sixtus quā-
do papa fa-
ctus.

SIXTUS ex nobili gente Ruuerea oriundus, & Fran-
ciscus antea nominatus, patriam relinquens, venit Pa-
tauium, ibique per viginti quinque annos moratus, a
Paulo II. Bessarionis Nicæni cardinalis rogatu ex ordi-
nis Minorum generali ministro cardinalis factus, post o-
bitum Pauli creatus est pontifex maximus anno Domi-
ni 1471. quinto Idus Augusti, tempore Friderici III. im-
peratoris. Cardinales quatuor legatos delegit: quorum
tres ad reges Galliarum, Hungariarum & Aragoniarum misit, ut ad
pacem eos cohortarentur: quartum, post foedus cum Fer-
nando rege & Venetis initum, maritima classe in Tur-
cas armauit. Sed uterque conatus irritus cecidit. Dehinc
ut quorundam tyrannorum Umbriae audaciam compri-
meret, Fernandi regis auxiliaribus copiis Federicum,
antea Montisfeltrii comitem, deinde a se grandiori no-
mine Urbini ducem appellatum, praefecit, quibus & Iu-
lianum nepotem cardinalem praeposuit. Persecutus est
Laurentium & Iulianum Mediceos fratres, ex quo bel-
lum intulit Florentinis. Inita societate cum Venetis, &
Roberto Malatesta exercitus sui duce creato, Calabriae
ducem praelio fudit. Conciliato sibi rege Neapolis, arma
in Columnenses vertit. A Venetorum amicitia se sub-
trahens, sacris interdixit, & aduersus eos cum aliis prin-
cipibus societatem iniit. Liberale hospitium praebuit Pa-
laologo Peloponnesi domino, despota Epiri, reginis
Cypri ac Bosphorae, qui Turcarum armis profugi, patriis-
que bonis spoliati, sese omnes eo contulerant. Idem quo-
que officium exhibuit Christierno Danorum regi, qui
pari honore Sixtum persecutus est, eique in cubiculum
redeunti exeuntique semper adfuit, lauantique manus
peluim praebuit. Idem quoque praestitit Fernando, duci-
busque Calabriae & Saxoniarum, qui Romam pietatis stu-
dio venerant. Censum Fernando remisit, dum tamen quot-
annis loco census equum egregie instructum phalera-
tumque persolueret. Beatum Bonaventuram in sancto-
rum

rum

rum catalogum retulit. Festis solennibus etiam diem conceptionis, præsentationis beatæ virginis, sanctæ Annæ, Iosephi & Francisci adscripsit. Annum Iubilæi ad vigesimumquintum annum redegit. Cavit edicto, ne porphyretici lapides, neve marmorei ad profanos vsus e templis tollerentur. Vt Franciscani & Dominicani pacifice viverent, decrevit de conceptione Virginis quamlibet aduersantium opinionum sine hæresis vitio sustineri posse. Catholici regis nomen Ferdinando & Isabellæ tribuit, officiumque inquisitionis in Hispania collocauit. Petrum affinem cardinalem sancti Sixti creauit. Hieronymo Forum Liuii dedit, Antonio Ordelafo ademptum; & effecit, vt dux Insuabrum Catharinam naturalem filiam & Imolam ei in dotem daret. Sed infelicem habuit exitum vitæ. Occisus quippe est domi suæ in oculis Catharinæ vxoris. Sixtus ad ornatum elegantiamque conuersus, urbem pulcerri- mis elegantissimisque operibus excolere cœpit, vias lateritias sternere, eaque loca reformare, quæ tenebricosa aut humida nimium, aut deformem ciuitatem, aut insalubrem reddebant; pontem sui nominis extruere, aquæ virginis ductum corriuare, celeberrimam Vaticanæ bibliothecæ libris vndique conquistis erigere. Ingens ecclesiæ propugnator, generosæ indolis, liberalis, excelsi animi fuit. Primus venalia habuit curiæ officia, & noua ad lucrum excogitauit. Nonnulla conscripsit, quæ apud eruditos viros in precio sunt. Obiit septuagenarius, podagra aliisque curis vexatus, & sepultus est in Vaticano, anno Domini 1484. pridie Idus Augusti, cum sedisset annos tredecim, & dies quatuor.

Candido lectori, F. Laurentius Surius.

Hoc loco adscribenda putauimus, quæ Sixtus quartus pontifex maximus de conceptione sacratissimæ virginis Mariæ promulgauit & sanxit, quemadmodum in extrauagantibus lib. 3. tit. de reliquiis & ueneratione sanctorum leguntur, propterea quod Synodus Tridentina Sixti huius sententiam secuta est. Verba Synodi eius hæc sunt sessione 5. *Declarat tamen hac ipsa sancta Synodus, non esse sua intentionis, comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, beatam & immaculatam virginem Mariam Dei genitricem, sed obseruandas esse constitutiones felicitatis recordationis Sixti papa quarti sub pœnis in eius constitutionibus contentis, quas innouat hæc Synodus.* Ipsi igitur Sixti pontificis, ne longius ea, lector, petere cogaris, verba sub-

Concil. Tom. 34.

D

iicimus, & primo quidem de festi conceptionis celebratione, deinde de pœnis in eo constitutis, qui conceptionem ipsam oppugnant.

DECRETVM
SIXTI IV. PONTIFICIS
MAXIMI.

De festo conceptionis immaculatæ virginis Mariæ.

CVM præexcelsa meritorum insignia, quibus regina cælorum, virgo Dei genitrix gloriosa, sedibus prælata æthereis, sideribus quasi stella matutina perrutilans, deuotæ considerationis indagine perscrutamur, & infra pectoris arcana reuoluimus, quod ipsa, vtpote via misericordiæ, mater gratiæ & pietatis amica, humani generis consolatrix, pro salute fidelium, qui delictorum onere grauantur, sedula oratrix & peruigil ad regem quem genuit, intercedit: dignum, quin potius debitum reputamus, vniuersos Christi fideles, vt omnipotenti Deo, (cuius prouidentia eiusdem virginis humilitatem ab æterno respiciens, pro concilianda suo auctori humana natura, lapsu primi hominis æternæ morti obnoxia, eam sui vniogeniti habitaculum sancti Spiritus præparatione constituit, ex qua carnem nostræ mortalitatis pro redemptione populi sui assumeret, & immaculata virgo nihilo minus post partum remaneret:) de ipsius immaculatæ virginis mira conceptione gratias & laudes referant, & institutas propterea in ecclesia Dei Missas & alia diuina officia dicant, & illis interfint, indulgentiis & peccatorum remissionibus inuitare, vt exinde fiant eiusdem virginis meritis & intercessione diuinæ gratiæ aptiores. Hac igitur consideratione inducti, eiusdem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, auctoritate apostolica hac in perpetuum valitura constitutione statuimus & ordinamus, quod omnes & singuli Christi fideles vtriusque sexus, qui Missam & officium conceptionis eiusdem virginis gloriosæ, iuxta piam, deuotam & laudabilem ordinationem dilecti filii magistri Leonardi de Nogarolis clerici Veronensis, notarii nostri; & quæ desuper a nobis emanauit, Missæ & officii huiusmodi institutionem, in die festiuitatis conce-

ptionis eiusdem virginis Mariæ, & per octauas eius deuote celebrauerint & dixerint, aut illis horis canonicis interfuerint: quoties id fecerint, eandem prorsus indulgentiam & peccatorum remissionem consequantur, quam iuxta felicitatis recordationis Urbani quarti in Concilio Viennensi * approbatæ, ac Martini quinti & aliorum Romanorum pontificum prædecessorum nostrorum constitutiones consequuntur illi, qui Missam & horas canonicas in festo corporis & sanguinis Domini nostri Iesu Christi a primis Vesperis, & per illius octauas iuxta Romanæ ecclesiæ constitutionem celebrant, dicunt, aut Missæ officio & horis huiusmodi interfunt, præsentibus perpetuis temporibus valituris. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ 1476. Kalendis Martii, pontificatus nostri anno sexto.

* f. approbatæ,

ALIUD DECRETUM
SIXTI IV. PONTIFICIS
MAXIMI.

De eadem conceptione Virginis matris.

GRAVE nimis gerimus & molestum, cum sinistra nobis de quibusdam ecclesiasticis personis referuntur. Sed in eorum qui ad euangelizandum verbum Dei sunt deputati, excessibus prædicando commissis eo grauius prouocamur, quo illi periculosius remanent incorrecti: cum facile deleri nequeant, qui multorum cordibus sic publice prædicando diffusius & damnabilius imprimuntur errores. Sane cum sancta Romana ecclesiæ de intermeratæ semperque virginis Mariæ conceptione publice festum solenniter celebret, & speciale ac proprium super hoc officium ordinauerit, nonnulli, ut accepimus, diuersorum ordinum prædicatores in suis sermonibus ad populum publice per diuersas ciuitates & terras affirmare hæcenus non erubuerunt, & quotidie prædicare non cessant, omnes illos qui tenent aut asserunt eandem gloriosam & immaculatam Dei genitricem absque originali peccati macula fuisse conceptam, mortaliter peccare, vel esse hæreticos: eiusdem immaculatæ conceptionis officium celebrantes, audientesque sermones illorum qui

Concil. Tom. 34.

D ij

eam sine huiusmodi macula conceptam esse affirmant, peccare grauius. Sed & præfatis prædicationibus non contenti, confectos super his suis assertionibus libros in publicum ediderunt, ex quorum assertionibus & prædicationibus non leuia scandala in mentibus fidelium exorta sunt, & maiora merito exoriri formidantur in dies. Nos igitur huiusmodi temerariis ausibus ac peruersis assertionibus ac scandalosis, quæ exinde in Dei ecclesia exoriri possunt, quantum nobis ex alto conceditur, obuiare volentes, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione & certa scientia, huiusmodi assertiones prædicatorum eorundem, & aliorum quorumlibet, qui affirmare præsumerent, eos qui crederent aut tenerent, eandem Dei genitricem ab originalis peccati macula in sua conceptione præseruatam fuisse, propterea alicuius hæresis labe pollutos fore, vel mortaliter peccare; aut huiusmodi officium conceptionis celebrantes, seu huiusmodi sermones audientes, alicuius peccati reatum incurrere; utpote falsas & erroneas, & a veritate penitus alienas, editosque desuper libros prædictos id continentes, quoad hoc, auctoritate apostolica tenore præsentium reprobamus & damnamus, ac motu, scientia & auctoritate prædictis statuimus & ordinamus, quod prædicatores verbi Dei, & quicumque alii, cuiuscumque status, gradus aut ordinis ac conditionis fuerint, qui de cetero ausu temerario præsumperint in eorum sermonibus ad populum, seu alias quomodolibet affirmare, huiusmodi sic per nos improbatas & damnatas assertiones veras esse, aut dictos libros pro veris legere, tenere vel habere, postquam de præsentibus scientiam habuerint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, a qua ab alio quam a Romano pontifice (nisi in mortis articulo) nequeant absolutionis beneficium obtinere. Item motu, scientia & auctoritate similibus, simili poenæ ac censuræ subiicientes eos qui ausi fuerint asserere, contrariam opinionem tenentes, videlicet gloriosam virginem Mariam cum originali peccato fuisse conceptam, hæresis crimen vel peccatum incurrere mortale, cum nondum sit a Romana ecclesia & apostolica sede decisum: non obstantibus constitutionibus & ordi-

nationibus apostolicis contrariis quibuscumque, quibus communiter vel diuissim a sede apostolica indultum existat, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam ac expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et ne de præmissis aliquando valeant ignorantiam allegare, volumus, quod locorum ordinarii requisiti præsentem literas in ecclesiis consistentibus in eorum ciuitatibus & suarum diocesium locis insignibus, dum maior ibi multitudo populi ad diuina conuenerit, sermonibus ad populum mandent & faciant publicari. Præterea quia difficile foret præsentem literas ad singula loca, in quibus expediens fuerit, deferre: etiam volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earundem literarum transumpto manu publici notarii confecto, & authentico alicuius prælati ecclesiastici sigillo munito, ubique stetur, prout staretur eisdem originalibus literis, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reprobationis, damnationis, statuti, ordinationis, voluntatis & decreti infringere, vel ~~ei~~ ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis dominicæ 1483. pridie Nonas Septembris, pontificatus nostri anno decimotertio.

ANNO
CHRISTI
1473.

CONCILIVM TOLETANVM
IN OPPIDO QVODAM HISPANIÆ
de Aranda, ad reformandos cleri populique mores
celebratum anno Domini MCCCCLXXIII.
tempore Sixti papæ I V.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. <i>Quod archiepiscopi prouincialia in biennio, & episcopi synodalia annuatim saltem Concilia celebrent.</i>	II. <i>Quod rectores ecclesiarum habeant in scriptis articulos fidei &c. & publicent populo.</i>
	III. <i>Quod non promoueantur ad sacros ordines non scientes loqui latinaliter.</i>

D iij